

ОДЕСЬКИЙ ЗАВОД СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО МАШИНОБУДУВАННЯ — одне з найдавніших підприємств України в галузі сільськогосподарського машинобудування. Історію веде від 1854, коли підприємець Й. Ген заснував майстерні, де виготовляли й ремонтували с.-г. реманент. 1860 їх реорганізовано в завод. Тут виробляли спочатку однокорпусні плуги, пізніше — жниварки, соломорізки, молотарки, сівалки тощо. 1893 на новому місці побудовано осн. завод із ковал. та складал. цехами, де 1908 виготовлено перший трактор. плуг. Після більшов. перевороту 1917 підприємство націоналізовано, під час воєн. дій 1918–20 воно зазнало руйнувань. Згодом відновлено й докорінно реконструйовано, а 1922 перейм. в О. з. с.-г. м. ім. Жовтн. революції, що від 1926 випускав тракторні плуги. 1929–40 побудовано ливар., ремонтно-мех., металовиробів, механоскладал. цехи, встановлено конвеєрні потік. лінії; підприємство випускало кінні та тракторні плуги кількох типів (чагарникові, болотні, плантажні), борони, культиватори, лушпильники, бурякопідіймачі тощо. 1937 плуг 8-К-30 одержав Гран-Прі на Всесвіт. виставці у Парижі. Під час 2-ї світової війни 1941 устаткування заводу евакуйовано у м. Рубцовськ Алтай. краю (РФ), де стало базою для створення підприємства «Алтайсільмаш»; випускали продукцію військ. призначення, а також кінні та тракторні плуги. Під час окупації Одеси приміщення заводу були повністю зруйновані, 1944 розпочато відновлення та тех. переоснащення підприємства. 1946–53 уведено в експлуатацію конвеєрно-потік. лінії з виробництва лемешів, створ. лінію агрегат. верстатів з оброблення смуг рам, стійок передплужника та осн. корпусу плуга. 1947–49 налагоджено випуск чавун. листа, що широко застосовували як покрівел. матеріал (1951 за розроблення та освоєння процесу отримання тонкого листа без-

посередньо з рідкого чавуну інж. заводу Є. Ніколаєнка та вагранника К. Гетьмана відзначено Сталін. премією). 1944–54 підприємство виготовило понад 300 тис. ґрунтооброб. машин. 1947 при заводі створ. Гол. СКБ зі створення нової техніки, 1954 — вечірню філію верстатобуд. технікуму. 1966 підприємство нагородж. орденом Трудового Червоного Прапора. 1970 функціонували 16 цехів — 8 осн. (сталеливар., ковал.-прес., робочих органів плуга, високотрив. чавуну, 3 механоскладал., металовиробів) та 8 допоміжних (інструм., ремонтно-мех., експерим., енергоцех, механізації та ін.). 1973 завод став гол. підприємством ВО «Одесаґрунтмаш», до складу якого ввійшли також «Ждановсільмаш» (нині м. Маріуполь Донец. обл.), Кам'янець-Поділ. завод с.-г. машин (Хмельн. обл.), Гол. СКБ та буд.-монтажне управління. У рад. період завод належав до найбільших підприємств с.-г. машинобудування СРСР, до кін. 1980-х рр. осн. його продукцією були ґрунтообробні машини (плуги, борони, культиватори та ін.). 1993 ПТУ № 34, що перебувало на балансі заводу, передано в комунал. власність міста. 1994 підприємство приватизовано і перетвор. у ВАТ, від 2010 — ПАТ «О. з. с.-г. м.». У структурі — 7 осн. та 5 допоміж. цехів. Осн. вид діяльності — випуск ґрунтооброб. техніки та запас. частин і метал. виробів до неї, а також товарів нар. вжитку (плужки, лопати, граблі, мотики, сокири, ножі, замки тощо). Кількість працівників (2021) — понад 70 осіб. Голова правління — Г. Мудрицький (від 2016).

Рекомендована література

1. Писарев Ю. Н. Завод работает по-новому. 1966;
2. Савчук А. Д. Завод имени Октябрьской революции. 1967 (обидва – Одеса).

А. О. Сабатин, О. В. Савченко

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Одеський завод сільськогосподарського машинобудування / А. О. Сабатин, О. В. Савченко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2022. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-75206>. – Останнє поновлення : 2023.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).